

Informe trimestral de conjuntura catalana

Octubre 2021

Editorial

Una vegada controlada la pandèmia i després d'un estiu relativament favorable gràcies a l'impuls del turisme domèstic, l'economia catalana ha entrat en la segona part de l'any amb un creixement robust tant pel que fa als indicadors de mercat laboral com de creació d'empreses, que cada vegada s'acosten més a nivells precisi: el nombre d'assalariats "efectius" estaria al setembre només un 3,9% per sota del mateix mes de 2019, i el nombre d'empreses actives un 1,2% inferior. De fet, segons les nostres estimacions, el PIB podria acabar l'any 2021 un 3,9% per sota del nivell precisi.

Però, en contraposició amb els bons indicadors de conjuntura, els riscos vinculats a la inflació, les matèries primeres i els subministraments a la indústria i la construcció són cada vegada més alts. D'una banda, el fort increment del preu de les matèries primeres i l'energia pot suposar una amenaça per a la recuperació si aquesta es trasllada als preus industrials finals i, d'aquests, als preus finals de consum. D'altra banda, hi ha el risc d'efectes de segona ronda en els preus no energètics i en els salaris si l'increment temporal de preus energètics acaba traduint-se en increments salarials, iniciant així una espiral preus-salaris.

De moment, cap d'aquests dos riscos s'ha materialitzat. A Catalunya, la inflació ha

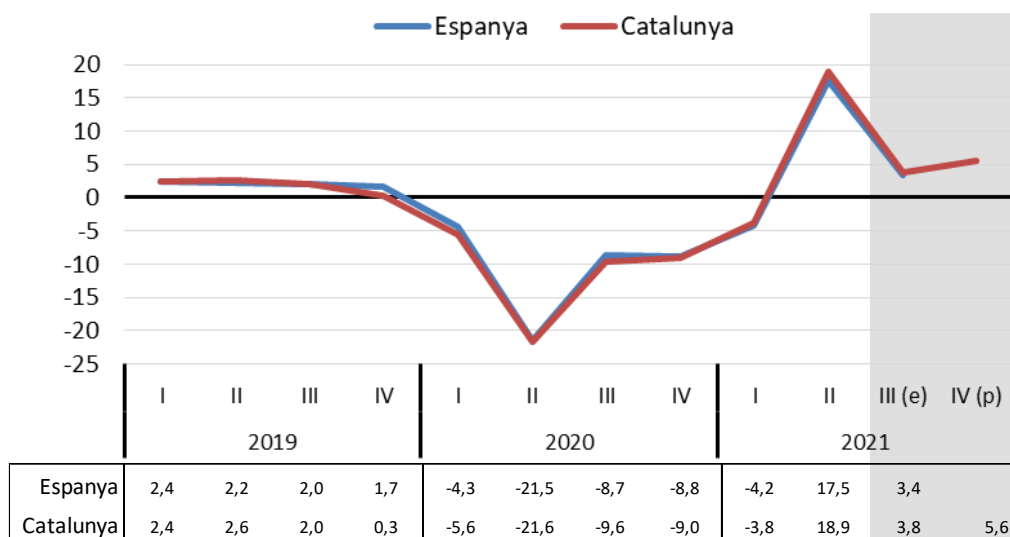
escalat fins al 3,7% al setembre, però es deu pràcticament en exclusiva a l'increment dels preus vinculats a l'energia. Per altra banda, les empreses catalanes no han repercutit, de moment, l'alça de costos en els preus finals i han apostat temporalment per ajustar els seus marges. Finalment, els increments salarials pactats en convenis col·lectius es mantenen força continguts en l'1,5% fins al setembre. Només en aquelles ocupacions com la construcció, les TIC i els serveis professionals on la demanda supera l'oferta de professionals, els increments salarials pactats en conveni superen el 2%. Ara bé, el percentatge d'empreses que afirma tenir problemes per manca d'aprovisionaments ha pujat fins al 61% a la indústria i més del 50% a la construcció i el comerç el 3T. fet que pot provocar aturades en la producció.

A hores d'ara els pronòstics apunten a que pot ser un fenomen transitori, però per evitar que s'acabi convertint en permanent caldria: 1) contenir els increments dels salaris de forma temporal, 2) augmentar l'oferta de professionals en aquelles activitats més tensionades com ara la construcció —on l'execució dels fons Next Generation suposarà un factor de pressió afegit—, 3) evitar pujades fiscals a curt termini que posin més pressió sobre les empreses i 4) impulsar una nova política industrial que afavoreixi la innovació, la creació de llocs de treball i el creixement compatible amb el medi ambient.

El ritme de creixement del PIB en el tercer trimestre es manté dinàmic

Els riscos vinculats a la inflació i la manca d'aprovisionaments augmenten

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fons: Espanya: INE (fins al 2T21) i estimació Banc d'Espanya (3T21)
Catalunya: Idescat (fins al 2T21) i estimacions pròpies (3T21 i 4T21)

Síntesi de la conjuntura catalana: recuperació a bon ritme

Al març del 2020, l'economia catalana va viure l'impacte de la crisi sanitària originada pel virus SARS-CoV-2 (Covid-19). D'ençà, l'activitat econòmica s'ha vist fortament afectada per tot un seguit de restriccions a la mobilitat de persones i mercaderies, que han fet impossible mantenir l'activitat econòmica habitual. En el mes d'octubre de l'any 2021, després de 19 mesos, es van aixecar la majoria de restriccions, coincidint amb una reducció important del nombre de contagis fruit, sobretot, del procés de vacunació. Aquest procés de millora en l'àmbit sanitari ha anat acompanyat de la recuperació gradual de l'economia, amb determinades oscil·lacions degut a les onades del virus. És important tenir clar, malgrat la millora dels indicadors econòmics, que encara no s'ha recuperat el nivell d'activitat previ a la pandèmia.

En l'informe de fa tres mesos la nostra previsió apuntava a una forta acceleració de la recuperació econòmica durant la segona meitat de l'any. Les darreres dades disponibles apunten en aquesta direcció. Amb la informació disponible en aquests moments s'estima un ritme de creixement per al PIB del tercer trimestre del 0,8%. A més, de cara al quart trimestre s'espera que aquesta taxa pugui incrementar-se fins a l'1,0%. Això voldria dir que, en termes interanuals, les taxes de creixement per als dos darrers trimestres de l'any serien del

3,8% i 5,6%, respectivament. Cal recordar, però, que amb una evolució econòmica tan volàtil com la del 2020, les taxes de creixement intertrimestral resulten molt més informatives, analitzant els nivells d'activitat actuals respecte als de l'any 2019. Per al conjunt del 2021, les previsions elaborades per la Cambra de Barcelona i l'AQR-Lab situen el creixement econòmic en el 6,1%, dues dècimes menys respecte a l'informe del juliol passat. El motiu de la revisió a la baixa s'explica per un creixement menys intens de l'activitat durant el 2T.

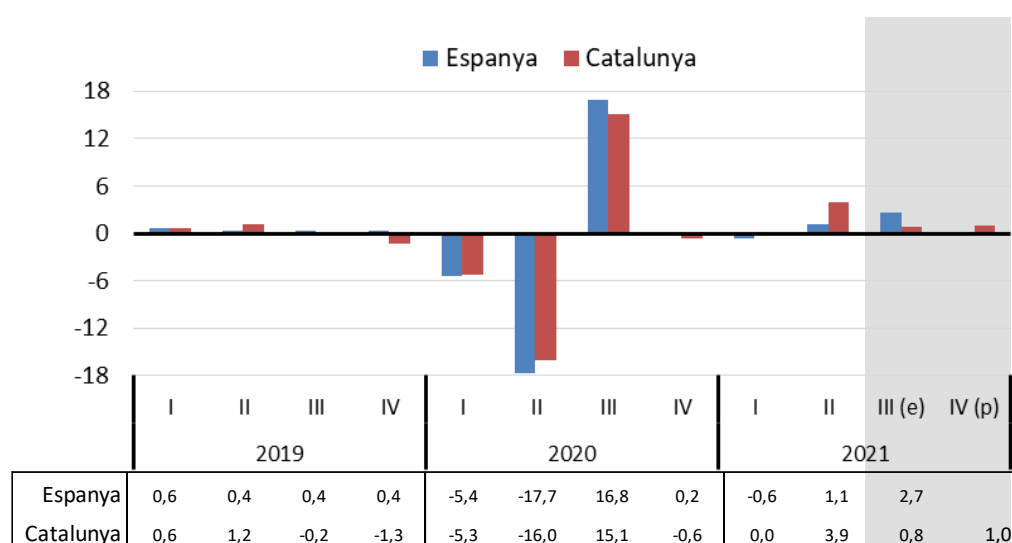
Finalment, tot i que el grau d'incertesa en relació amb les previsions de l'any 2022 és molt elevada, el nostre escenari central preveu un creixement del PIB superior al del 2021, concretament del 6,5%. Això permetria que durant el 2022 es pugui recuperar el volum d'activitat econòmica prèvia a la pandèmia. Malgrat això, cal puntualitzar la presència de riscos (noves variants del virus, persistència de la inflació, etc.) que podrien dificultar la recuperació.

En definitiva, l'elevat percentatge de població vacunada a Catalunya i en els països del nostre entorn, el fort augment del consum privat, la competitivitat de les exportacions catalanes i l'arribada dels fons europeus Next Generation EU seran els principals protagonistes dels forts increments de l'activitat econòmica que es preveuen per als propers trimestres.

S'estima un creixement intertrimestral del PIB del 0,8% en el tercer trimestre

Per al quart trimestre es preveu que aquesta taxa augmenti fins a l'1,0%

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fonts: Espanya: INE (fins al 2T21) i estimació Banc d'Espanya (3T21)
Catalunya: Idescat (fins al 2T21) i estimacions pròpies (3T21 i 4T21)

Previsions per a l'any 2021: previsió de creixement del PIB del 6,1%

A l'hora de fer previsions sobre l'evolució econòmica a Catalunya per al conjunt de l'any 2021 cal tenir present que el grau d'incertesa sobre l'evolució econòmica continua sent molt superior a l'habitual. Conseqüentment, cal fer una interpretació prudent de les dades de previsió de l'activitat econòmica durant la segona meitat del 2021 i per al conjunt del 2022.

De tota manera, avancem que els indicadors disponibles i els models econòmics confirmen la tendència de recuperació de l'activitat econòmica prevista en informes precedents.

Pel costat de la demanda es preveu una clara expansió de totes les components durant l'any 2021. Ara bé, aquests creixements venen influïts en bona mesura per quina ha estat la magnitud de la caiguda el 2020. Així, per al consum privat i la inversió es preveuen creixements del 5,7% i 6,7% respectivament. Així, per al consum privat i la inversió es preveuen creixements del 5,7% i 6,7%, respectivament. Malgrat això, cal puntualitzar que el rebot d'aquests dos components durant el 2021 no permet compensar la forta contracció del 2020 (-12,5% i -13,6%, respectivament).

En canvi, el creixement del consum públic es preveu més moderat, al voltant del 3,3%. En el cas del sector exterior la nostra previsió és que els creixements siguin molt intensos, del 12,1% en les exportacions i de l'11,7% en les importacions. És interessant observar que, d'acord amb aquestes estimacions, l'aportació del sector exterior al creixement del PIB tornarà a ser positiva, després d'un any 2020 amb una aportació clarament negativa degut a l'impacte de la pandèmia.

Pel costat de l'oferta es preveu també una clara evolució a l'alça del Valor Afegit Brut (VAB) en tots els sectors. Concretament, del 8,5% a la construcció, del 6,2% a la indústria i del 6,1% als serveis. En canvi, el sector primari, que és el que ha patit un menor impacte de la pandèmia, creixerà menys l'any 2021, al voltant del 2,2%.

Finalment, en el mercat de treball, les previsions per al 2021 apunten a un creixement del nombre d'ocupats del 5,1%, que permetrà reduir la taxa d'atur (en termes anuals) del 12,6% (2020) al 12,2%.

Previsió de creixement del PIB del 6,1% per al 2021

Es preveu un increment de l'ocupació del 5,1% degut a la recuperació de l'activitat

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2020	2021 (p)	2022 (p)
Producte Interior Brut	-11,5%	6,1%	6,5%
Consum Privat	-12,5%	5,7%	5,3%
Consum Públic	5,0%	3,3%	2,3%
Formació Bruta de Capital	-13,6%	6,7%	8,1%
Exportacions	-22,6%	12,1%	12,4%
Imports	-18,7%	11,7%	10,8%
VAB agricultura	-2,6%	2,2%	3,1%
VAB indústria	-9,0%	6,2%	6,2%
VAB construcció	-15,4%	8,5%	7,8%
VAB serveis	-11,7%	6,1%	6,5%
Índex Preus Consum (base 2011)	-0,4%	2,9%	2,0%
Ocupats	-9,0%	5,1%	4,2%
Taxa d'atur	12,6%	12,2%	11,6%

Font: Idescat (2020) i elaboració pròpia (2021 i 2022). P: previsions d'AQR-Lab i Cambracn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 15/10/2021

Un element a tenir present és que els indicadors apunten que el comportament de l'economia catalana en el 2021 està sent millor que el de l'economia espanyola.

L'altra característica rellevant del moment econòmic actual és el repunt de les taxes d'inflació, molt vinculada amb l'evolució del component energètic, principalment degut a l'encariment del gas, els drets d'emissió de CO₂ i el petroli.

En relació amb aquest últim punt, cal matissar que les principals institucions

(estatals i europees) que fan seguiment de l'activitat econòmica esperen que aquest repunt de la inflació sigui un fenomen transitori, sense efectes persistents molt significatius sobre la resta de components (inflació subjacent).

Més concretament, preveiem un increment substancial del creixement dels preus al consum (2,7%) per al conjunt del 2021, molt per sobre de les taxes d'inflació habituals en els darrers anys. De cara al 2022 el creixement dels preus es moderaria, situant-se en el 2,0%.

Índex de confiança empresarial: millora clara de la confiança empresarial

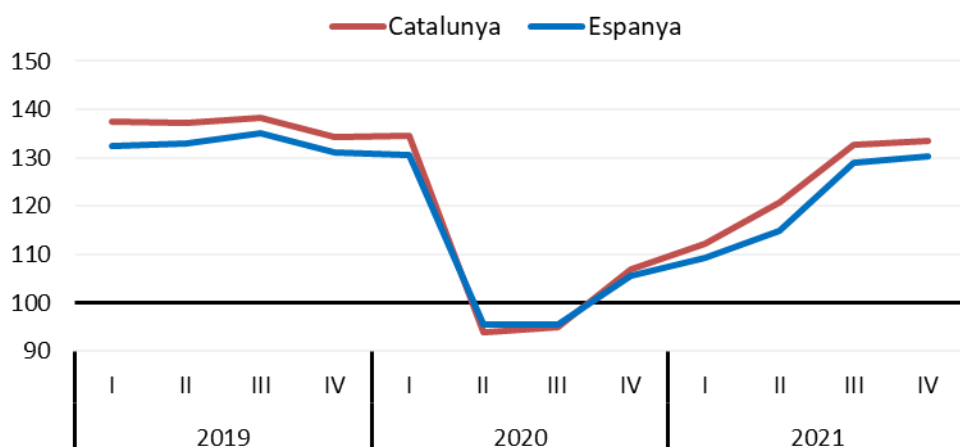
En entorns d'elevada incertesa com és l'actual, les dades provinents d'indicadors quantitius ortodoxos no són suficients per capturar a temps real l'evolució de l'economia. En aquest context, les expectatives dels empresaris aporten informació molt rellevant. Concretament, l'Índex de Confiança Empresarial Harmonitzat (ICEH) referit al 4T 2021 (133,4) recull una lleugera millora respecte al registre del trimestre anterior (132,6). Tot i que això reflecteix una recuperació gradual de les perspectives a curt termini, cal puntualitzar que aquest increment suposa una millora molt inferior a l'observada en el trimestre anterior.

També és important destacar que si es compara amb el valor enregistrat en el mateix trimestre del 2019 (134,3), el valor segueix sent inferior però ja en nivells molt propers. Per tant, aquest indicador corrobora el que ja s'ha expressat en aquest informe. Malgrat els nivells d'activitat previs a la pandèmia encara no s'han assolit, el procés de recuperació avança a bon ritme. No obstant això, les diferències a nivell sectorial segueixen sent considerables, amb valors de l'ICEH més elevats, per aquest ordre, a la construcció, l'hostaleria, el comerç i la resta de sectors.

Previsió de reducció de l'atur fins al 12,2% per al conjunt del 2021

L'índex de confiança empresarial encara no ha recuperat els nivells de 2019

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

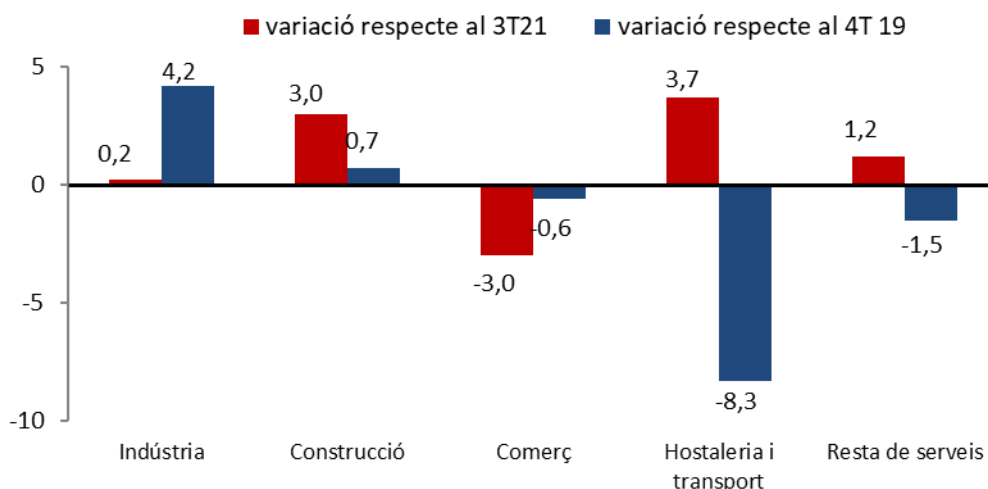
Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

Malgrat aquestes diferències, l'evolució dels índexs sectorials en els darrers tres mesos ha permès un cert "anivellament", de manera que les enormes diferències per sectors produïdes arran de la pandèmia es van esvainent de manera progressiva. El sector que continua amb uns nivells de confiança empresarial clarament per sota als previs de la Covid-19 és l'hostaleria (153,0 en el 4T 2019). En canvi, la indústria i la construcció ja han recuperat en el 4T 2021 els nivells de confiança previs a l'esclat de la pandèmia. Això es pot constatar si es comparen aquests registres amb els valors de fa dos anys, just abans de la pandèmia. Respecte al quart trimestre del 2019 es constata una millora de 5,1 punts a la indústria i d'1,1 punts a la construcció, mentre que s'observa un

empitjorament de 0,8 punts al comerç, de 2,0 a la resta de serveis i de 12,0 punts a l'hostaleria.

Dos idees destaquen pel que fa a l'anàlisi de l'ICEH. En primer lloc, que l'índex agregat de confiança referit a l'economia catalana continua prenent un valor clarament superior al de l'economia espanyola (130,3), tot i que la millora de les expectatives en el quart trimestre de l'any ha estat superior a l'economia espanyola que a Catalunya. La segona, que les diferències entre sectors mostren una evolució molt sincronitzada entre les dues economies. Cal matissar que la caiguda de les expectatives a l'hostaleria ha sigut superior a Catalunya degut a la seva major dependència del turisme estranger.

Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. IV trimestre del 2021 (Taxas de variació, %)

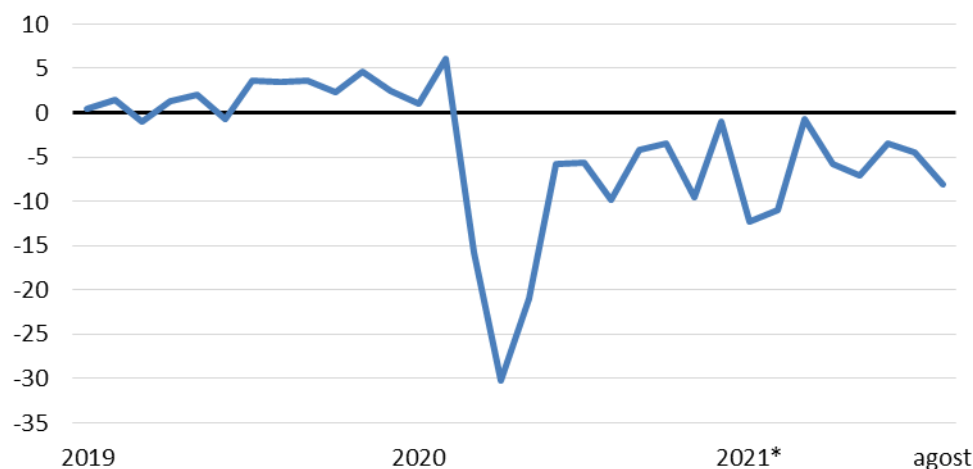
Font: Idescat

Forta millora de la confiança empresarial a l'hostaleria i la construcció en els darrers mesos

Les expectatives empresarials són millors a l'economia catalana que a l'espanyola

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2015=100 a preus constants, taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març

Consum: previsió de creixement moderat al 2021

Després d'un any 2020 on el consum de les famílies va patir un xoc excepcional, l'any 2021 ha estat l'any de la recuperació. Però aquest procés de recuperació s'ha produït de forma molt progressiva. Sobretot degut a la continuïtat en les restriccions a la mobilitat per raons sanitàries. Per això, un cop s'han eliminat gairebé la totalitat de les restriccions a la mobilitat, es preveu que en el quart trimestre s'acceleri aquest consum privat. Especialment bones són les previsions de cara a la campanya de Nadal.

En aquest sentit, el seguiment dels indicadors de conjuntura mostra un ritme de creixement moderat del consum privat durant els tres primers trimestres de l'any 2021. Si ens fixem en el comerç en general, l'evolució de l'índex de comerç al detall ha tancat el mes d'agost amb una caiguda acumulada del 5,8% respecte als mateixos mesos del 2019. Mentre que en el cas de l'índex de vendes en grans superfícies aquesta disminució respecte al 2019 és del

15,2%. Per al cas del conjunt de l'economia espanyola, a efectes comparatius, aquestes dues taxes de reducció són, respectivament, de l'1,2% i del 0,5% respecte al 2019. Aquesta és una senyal clara de que fins a finals de l'estiu, el consum de les famílies s'havia recuperat a més bon ritme al conjunt de l'economia espanyola que per a l'economia catalana. Ara bé, tal i com s'ha comentat, les previsions per al quart trimestre són clarament millors a Catalunya, vinculades al final de les restriccions a la mobilitat i la recuperació del turisme.

En resum, l'estimació de l'evolució del consum privat a partir de models econòmics condueix a una taxa per al conjunt de l'any 2021 del 5,7%, superior a les prediccions presentades en informes anteriors. De cara al 2022, les previsions apunten al manteniment d'un fort ritme del creixement, proper al 5,3%.

Creixement previst el 2021 del consum privat en el 5,7%

L'eliminació de les limitacions a la mobilitat impulsarà encara més el consum en el 4T

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Matriculació de turismes (nombre)	9.400	set. 21	31,0%	-33,2%	-41,0%
Índex vendes grans superfícies, preus constants (Base 2015=100)	81,0	agost 21	-13,8%	-17,3%	-15,2%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2015=100)	94,7	agost 21	-15,2%	-8,1%	-5,8%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)***	1.997,9	agost 21	-0,7%	-18,1%	-20,2%

Font: Idescat i INE

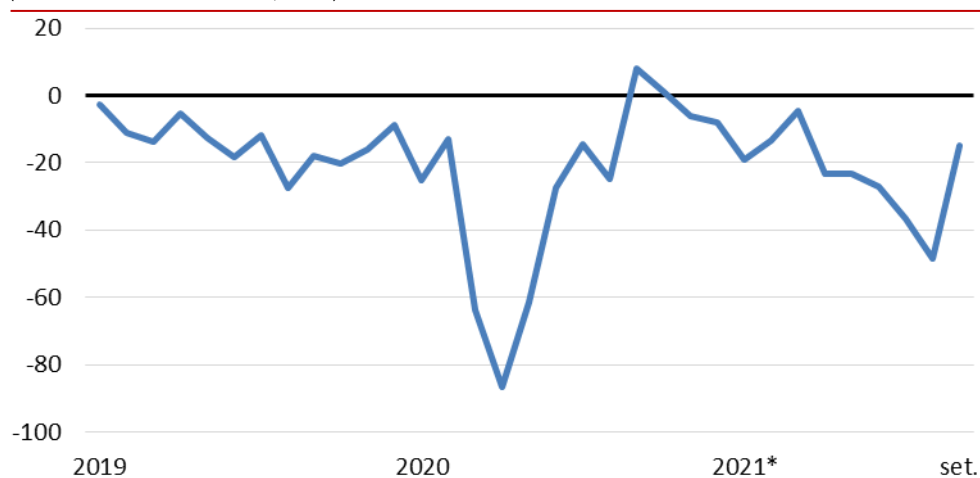
*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.

***Dades del 2019 definitives i del 2021 provisionals

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març.

Recuperació de la matriculació de vehicles industrials en els darrers mesos

Inversió: previsió de creixement de la inversió del 6,7% el 2021

Després d'una forta contracció de la inversió durant el 2020 (-13,6%), les darreres dades disponibles de finals d'estiu confirmen una recuperació important de la inversió, amb fortes taxes de creixement en determinats indicadors.

Entre la informació més destacable en relació amb els indicadors directes d'inversió, és rellevant subratllar que la matriculació de vehicles industrials ha registrat entre gener i setembre una taxa de variació acumulada respecte l'any 2020 del 16,3%.

D'altra banda, les importacions de béns de capital registren fins al mes de juliol (última dada disponible) una variació acumulada del 4,8% respecte al mateix període del 2019, amb unes taxes de creixement interanuals clarament a l'alça durant els darrers mesos.

Adicionalment, la inversió estrangera continua amb una variació interanual positiva en el segon trimestre (darrera dada disponible), amb un creixement del 3,8% respecte al mateix període del 2019.

La síntesi de tota la informació disponible es tradueix en que les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) per al conjunt del 2021 siguin d'un increment de la inversió del 6,7% per al conjunt del 2021. Aquesta xifra, però, suposa una reducció a la baixa de 4 dècimes en comparació amb la previsió presentada a l'informe de juliol.

Finalment, malgrat la recuperació parcial de la inversió durant el 2021, la seva tònica expansiva no compensarà la reducció experimentada l'any 2020, de manera que caldrà esperar fins al 2022 per recuperar el volum d'inversió previ a la pandèmia.

Previsió de creixement de la inversió del 6,7% l'any 2021

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	1.609	set. 21	44,3%	-14,9%	-26,8%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)***	501,2	agost 21	-20,1%	20,9%	4,8%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	208.250	2T-21	1,6%	1,5%	1,5%

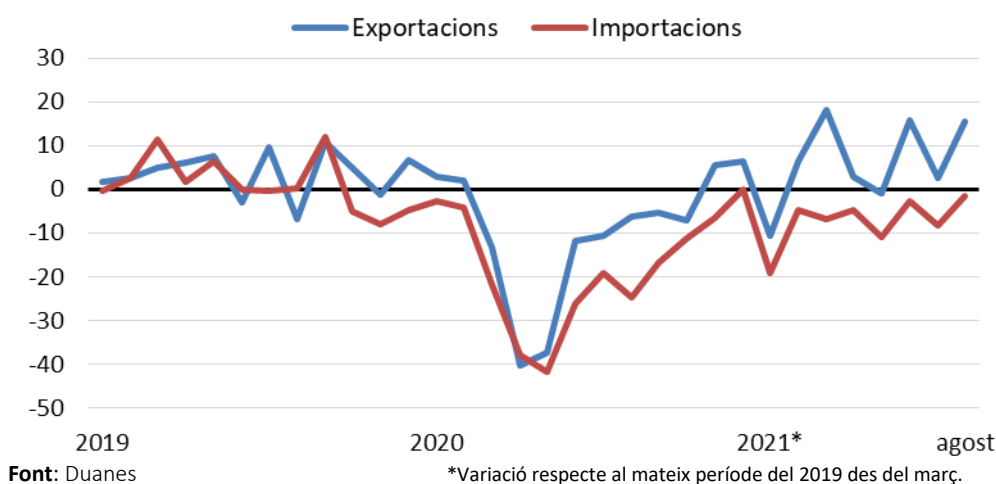
Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.

***Dades del 2019 definitives i del 2021 provisionals.

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, en %)

Sector exterior: es confirma l'aportació positiva al creixement

L'impacte de la pandèmia sobre l'economia ha estat generalitzat a nivell internacional i, per tant, ha tingut una forta repercussió sobre el comerç exterior. Ara bé, el diferent ritme de recuperació econòmica dels països, així com de la seva especialització sectorial, i les diferents estratègies adoptades per combatre la pandèmia, fa que l'evolució de les exportacions i importacions durant el 2021 no sigui simètrica entre regions.

En el cas de Catalunya s'observa una ràpida expansió de les exportacions i les importacions. Si comparem les dades mensuals de duanes (a preus corrents) amb les dades de fa dos anys (per evitar el xoc del 2020), es pot comprovar que les exportacions entre els mesos de gener a agost (darrera dada disponible) ja recullen un increment clar respecte al mateix període de l'any 2019, amb un creixement acumulat del 6,6%. En canvi, en el cas de les importacions aquesta recuperació va a un ritme força més gradual atès que encara són un 8,2% inferiors a les del mateix període de 2019. Segons destinació econòmica, també es detecten diferències

importants. Les exportacions acumulades entre gener i agost dels béns de capital han disminuït un 2,5% respecte al mateix període de dos anys abans. En canvi, les de béns intermedis han augmentat un 8,6% i les de béns de consum un 4,4%.

Pel que fa a les importacions també hi ha diferències remarcables. En termes acumulats fins a l'agost, en el cas dels béns de consum el descens és del -20,2%, seguit de lluny de la caiguda del 2,7% dels béns intermedis. Per contra, en el cas dels béns de capital l'augment acumulat fins a l'agost de 2021, en comparació amb el mateix període de 2019, és del 4,8%.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) apunten a un increment de les exportacions de béns i serveis en volum del 12,1% i a un increment de les importacions de l'11,7%, previsions molt similars a les presentades fa tres mesos. I, encara que de forma molt provisional degut a l'elevada incertesa, també es preveu un increment intens de les dues components per al 2022: del 12,6% i 10,7%, respectivament.

Les exportacions fins a l'agost ja són un 6,6% superiors a les del mateix període de 2019

Previsió de creixement de les exportacions del 12,1% el 2021

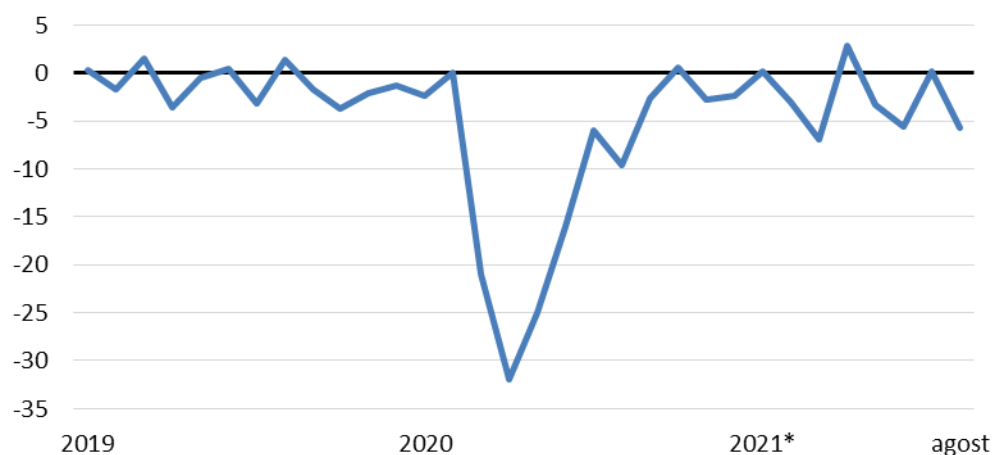
Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Exportacions de béns (milions d'euros)	5.534,4	agost 21	-21,1%	15,6%	6,6%
Importacions de béns (milions d'euros)	6.629,5	agost 21	-10,6%	-1,6%	-8,2%
Inversió estrangera (milions d'euros)	363,7	2T-21	-21,5%	-37,4%	3,8%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	164,4	2T-21	-15,9%	-88,9%	-89,2%

Font: Duanes i Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit est. (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019 a partir del març de 2021

Indústria: previsió de creixement del 6,2% per al 2021

En sintonia amb el que s'havia avançat en anteriors informes, les dades estan confirmant que l'activitat industrial se situa en fase clarament expansiva.

L'indicador més representatiu de seguiment de l'activitat en la indústria, la producció industrial corregida d'efectes calendari, ens informa que la producció continua per sota del nivell de 2019 fins al mes d'agost. Si es comparen els registres dels darrers mesos amb les dades del 2020 s'obtenen taxes de creixement entre el 20% i el 50%. Però això és degut a l'efecte base sobre els nivells de producció del 2020 arran de la declaració de l'estat d'alarma a partir del mes de març de 2020. Resulta molt més informatiu comparar aquestes dades amb les magnituds equivalents de l'any 2019, prèvies a l'esclat de la pandèmia. En aquest sentit, la taxa acumulada (gener-agost) del -2,9% mostra que l'activitat encara és inferior a la situació prèvia a la pandèmia, però ja se situa en cotes molt similars. Un dels fenòmens que estant dificultant una recuperació més intensa del sector industrial és la manca de

subministrament de determinades matèries primeres i béns intermedis, com ara els xips electrònics.

També cal destacar que s'observen diferències importants segons la categoria dels béns industrials produïts. Concretament, mentre que el volum de producció dels béns intermedis fins a l'agost de 2021 superava els nivells de 2019 durant el mateix període (1,1%), i es mantenia en el cas dels béns de consum (-0,1%), el descens segueix sent notable en el cas dels béns d'equipament (-9,4%).

Un altre indicador que confirma aquesta evolució clara del sector envers la recuperació són els indicadors del mercat laboral. Més concretament, el nombre d'afiliats entre gener i agost és un 1,5% inferior a la xifra del 2019. Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) apunten a un increment del VAB industrial per al conjunt de l'any 2021 del 6,2%. Aquest creixement és clarament inferior a la caiguda del VAB registrada el 2020 (-9,0%).

El VAB industrial creixerà un 6,2% el 2021

L'augment de l'activitat industrial no permetrà recuperar tot el descens del 2020; caldrà esperar al 2022

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

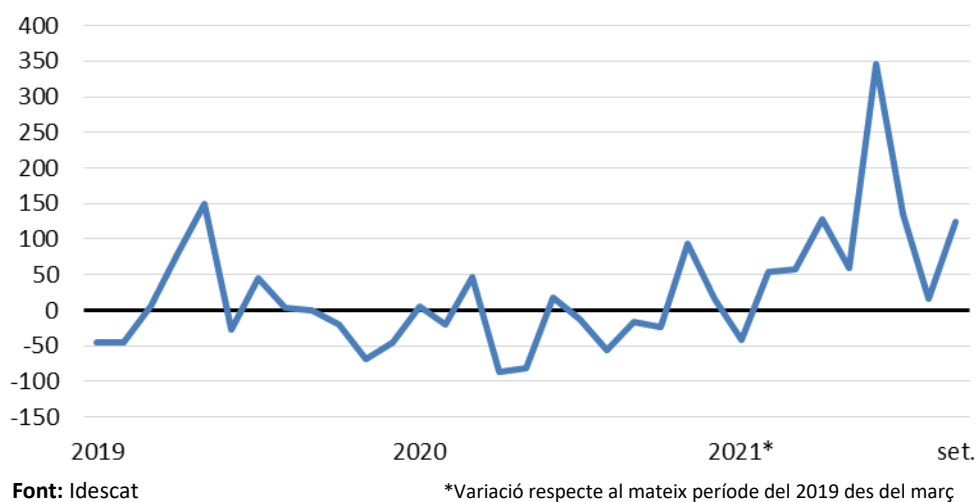
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Índex de producció industrial (base 2015=100)	79,9	agost 21	-28,7%	-2,4%	-2,9%
Índex de producció industrial corregit (base 2015=100)	78,2	agost 21	-28,7%	-5,7%	-2,9%
Índex Red Eléctrica (IRE) Indústria - corregit	100,3	set. 21	18,6%	-1,8%	-2,3%
Afiliacions a la indústria total règims (milers)	482,5	set. 21	0,1%	0,5%	-1,5%

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 9. Licitació oficial d'obres (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març

Construcció: previsió de creixement del 8,5% per al 2021

Continuant amb l'evolució del PIB des del costat de l'oferta, tots els indicadors disponibles fins a la publicació de l'informe mostren una ràpida recuperació de l'activitat de la construcció en els darrers mesos. De la mateixa manera que va ser el sector que va patir la reducció del VAB més important el 2020 (-15,4%), també és el que s'està recuperant més ràpidament el 2021.

La comparació en l'evolució de les dades sobre afiliació de la Seguretat Social per sectors així ho reflecteix. El nombre d'afiliats entre gener i agost, en comparació amb la xifra del mateix període de 2019, mostra un increment acumulat de l'1,8%, mentre que a la indústria i als serveis aquestes taxes encara són negatives (del -0,8% i del -0,9%, respectivament).

Aquesta evolució també es pot comprovar amb els indicadors habitualment més utilitzats per fer un seguiment del sector. Es pot constatar que, fins al mes de setembre

del 2021, el consum de ciment és un 3,4% inferior al de l'any 2019. En el cas de la producció de ciment les dades generades setembre són un 10,7% superiors als registres de fa dos anys. De tota manera, es tracta d'indicadors molt volàtils, que no permeten una interpretació molt fidedigna de l'activitat a temps real del sector. Addicionalment, el xoc produït per la pandèmia encara en dificulta més la seva anàlisi en el curt termini.

Ara bé, d'acord amb el model econòmic emprat per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB), a partir de tota la informació disponible, s'obté una estimació del creixement del VAB del 8,5% per al conjunt de l'any 2021 i del 7,8% per al 2022.

Tot i que el creixement del 2021 és clarament inferior a la caiguda del VAB de l'any 2020, si es fa el seguiment de l'activitat a nivell mensual es pot avançar que a mitjans del 2022 s'hauria recuperat el nivell d'activitat previ a la pandèmia.

La construcció es consolida com el sector amb una recuperació econòmica més intensa

Previsió de creixement del 8,5% el 2021 i del 7,8% el 2022

Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

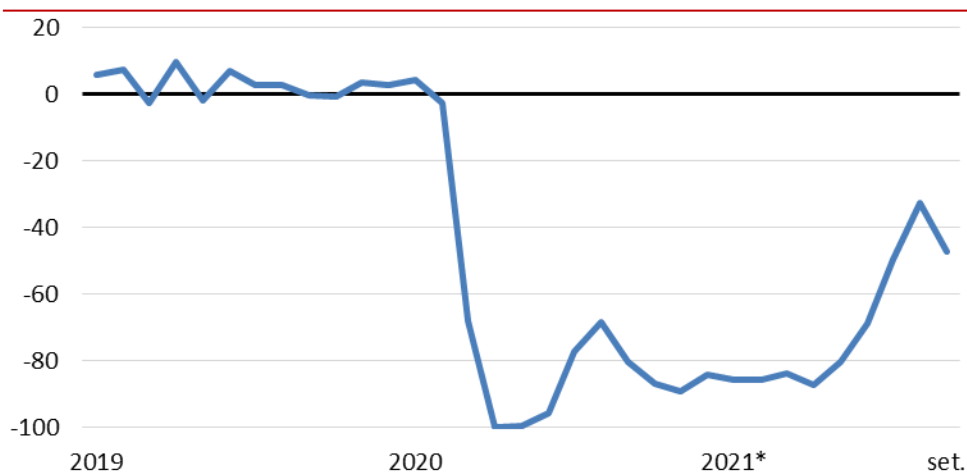
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Consum de ciment (milers de tones)	184,6	set. 21	16,3%	4,8%	-3,4%
Habitatges iniciats (nombre)	854	jul. 21	-57,6%	-69,2%	-9,1%
Habitatges acabats (nombre)	1.387	jul. 21	11,2%	42,3%	53,7%
Licitació oficial (milions d'euros)	320,3	set. 21	312,2%	124,0%	87,4%
Afiliacions a la construcció total règims (milers)	212,4	set. 21	1,1%	3,0%	2,0%

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març

Serveis: previsió de creixement del 6,1% al 2021

El sector serveis és, sens dubte, el sector amb un nivell d'incertesa més elevat, però també és el més beneficiat de la recent relaxació de les restriccions a la mobilitat. Per tant, les prediccions econòmiques d'aquest sector són les que cal prendre amb més prudència. Tot i això, l'activitat econòmica dels serveis s'està reactivant de forma notable, sobretot en els sectors més afectats per les restriccions.

Les xifres són clarament millors a les de 2020, però encara estan per sota dels nivells de 2019. Per exemple, en el sector comercial, l'índex de vendes en grans superfícies (IVGS) reflecteix entre gener i agost una variació negativa respecte al mateix període del 2019 del -15,1% (a preus constants). Però amb diferències importants entre tipologia de productes: un increment del 2,1% en el cas de productes d'alimentació i una davallada del 28,2% en el cas de la resta de productes. Pel que fa a l'índex de comerç al detall (ICD), la comparació dels registres fins a l'agost respecte al mateix període del 2019 ens mostra una caiguda del 5,8% a preus constants. Per aquest indicador també es

detecten fortes diferències segons el tipus de productes: del -4,2% en el cas de productes d'alimentació i -7,0% a la resta de productes. Altres indicadors mostren aquest procés de recuperació respecte a l'any 2020, encara que les dades segueixen sent inferiors a les de 2019. Així, el moviment de passatgers per transport aeri reflecteix entre gener i setembre una caiguda acumulada respecte al 2019 del 72,4%. En el cas del nombre de viatgers en establiments hotelers (gener-setembre) la taxa és del -56,5% i, en el cas de les pernoctacions (gener-setembre), un -61,6%. Aquestes dades estan clarament per sota de les xifres prèvies a la pandèmia.

No obstant això, l'evolució de les dades és a l'alça i, de fet, són clarament superiors a les xifres del 2020. En definitiva, aquestes dades no es poden extrapolar directament en termes d'evolució del VAB. No obstant això, a partir de tota aquesta informació, i de les dades històriques del sector, les estimacions pròpies apunten a un creixement del VAB en els serveis del 6,1% el 2021 i del 6,5% l'any 2022.

Es confirma la previsió de creixement del VAB dels serveis en el 6,1% el 2021

El sector va recuperant poc a poc la normalitat però sense recuperar encara els nivells de 2019

Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

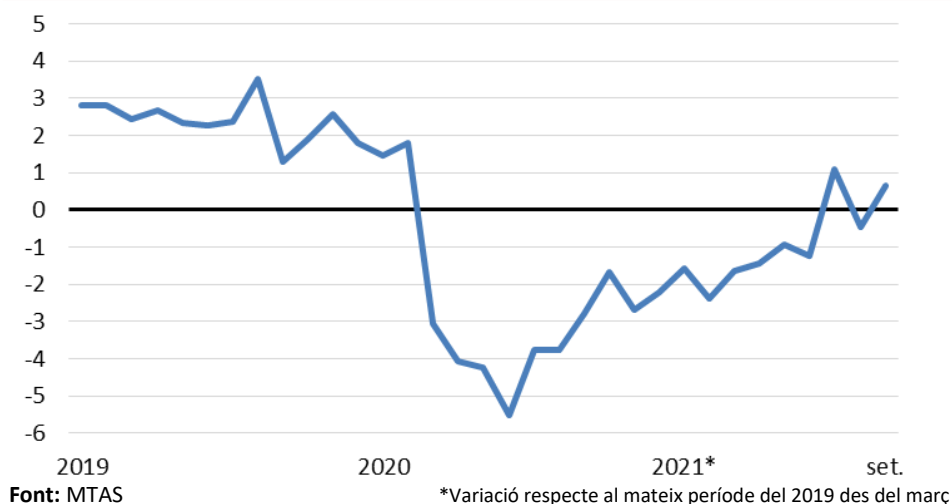
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	2.743,2	set. 21	-8,0%	-50,4%	-72,4%
Turistes estrangers (milers)	1.075,9	agost 21	32,1%	-54,5%	-79,0%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	3.470,1	set. 21	-42,2%	-47,1%	-61,6%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	105,2	agost 21	-15,2%	-2,8%	-6,3%
Afiliacions als serveis total règims (milers)	2.698,3	set. 21	1,2%	0,5%	-0,6%

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, en %)

Revisió a l'alça de la previsió d'increment dels llocs de treball fins al 5,1% el 2021

Mercat laboral: s'accelera el procés de creació de llocs de treball

En aquest context de reactivació de l'activitat econòmica, la diferència més important en comparació amb informes anteriors és la millora de les previsions pel que fa al mercat de treball. Així, a mesura que s'ha anat consolidant la recuperació en els indicadors d'activitat, el mercat laboral ha evolucionat cada cop de manera més favorable. No es disposa dels resultats de l'EPA del tercer trimestre, però ja al segon trimestre el nombre d'ocupats (sense tenir en compte els afectats per ERTO) era pràcticament igual a la dada del segon trimestre del 2019 (-0,4%). Per tant, en termes agregats, l'impacte de la pandèmia en la destrucció del nombre d'ocupats s'està revertint de forma gradual.

És interessant completar aquesta visió amb l'evolució dels afiliats a la Seguretat Social. El nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social, incloent els diversos règims d'afiliació, la variació interanual acumulada del període gener- setembre

respecte al 2019 és d'un -0,5%. Per tant, les dades de finals de setembre indiquen que s'ha recuperat pràcticament el nombre de treballadors afiliats (incloent els afiliats en ERTO, que s'estan reduït progressivament). Tot i això, cal remarcar l'existència de diferències sectorials importants. Mentre que la variació d'afiliats fins al setembre respecte al mateix període de 2019 se situa en el 2,0% a la construcció, en el cas de l'agricultura, la indústria i els serveis és del -2,8%, -1,5% i -0,6%, respectivament.

Finalment, d'acord amb les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB), el nombre d'ocupats podria incrementar-se en el conjunt del 2021 al voltant d'un 5,1%. Aquesta magnitud és clarament inferior a la previsió de creixement del PIB, atès que l'impacte de la pandèmia l'any 2020 sobre el mercat laboral va ser inferior al PIB gràcies als ERTO. Pel que fa a la taxa d'atur, la previsió per al 2021 és que situï en mitjana anual en el 12,2%.

Revisió a la baixa de la previsió de la taxa d'atur per al 2021 fins al 12,2%

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Afiliacions al règim general i autònoms (milers)	3.459,0	set. 21	0,9%	0,6%	-0,5%
Atur registrat (milers)	378,5	set. 21	-3,2%	1,6%	21,3%
Ocupats (EPA) (milers)	3.417,1	2T-21	1,3%	5,9%	1,7%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	12,3	2T-21	-0,6p.p	-0,5p.p	0,9p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.967,8	2T-21	6,9%	16,2%	9,7%

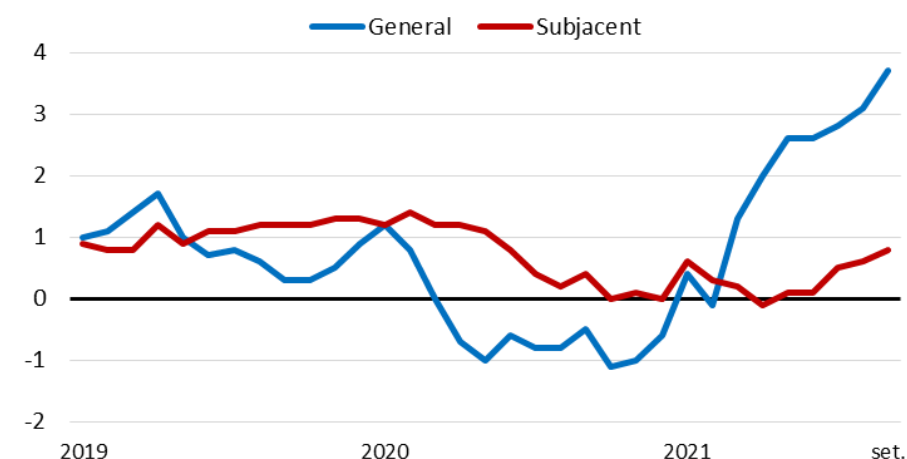
Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.
p.p: punt percentuals

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Preus: es preveu que l'actual tendència alcista de la inflació sigui transitòria

La inflació segueix una tendència a l'alça, impulsada per l'encariment del gas i dels drets d'emissió de CO₂. La darrera dada publicada sobre inflació a Catalunya referida al mes de setembre recull un increment interanual de preus del 3,7%. Aquesta taxa és molt superior a l'habitual durant els darrers anys, tot i que per sota de la taxa interanual observada per al conjunt de l'economia espanyola (4,0%). De fet, caldria remuntar-se a la tardor del 2012 per trobar un increment de preus superior.

L'augment dels preus, a més, es preveu que es mantingui durant els propers mesos degut a la persistència inflacionista del component energètic. Segons les principals institucions internacionals, el preu de l'electricitat romandrà a l'alça fins a principis del 2022. Addicionalment, cal tenir en compte que durant les darreres setmanes el preu del petroli també ha augmentat de manera notable, per sobre del 80 dòlars per barril. Amb aquest escenari i amb tota la informació disponible s'estima que la inflació a Catalunya durant

l'últim trimestre de l'any se situarà per sobre del 4%.

D'acord amb aquestes previsions, la taxa anual d'inflació per al conjunt del 2021 seria del 2,7%, el que implica una revisió a l'alça en comparació amb la previsió de fa tres mesos (2,4%). Segons aquestes previsions, no seria fins al 2022 que la inflació se situaria en magnituds més en línia amb les taxes prèvies a la pandèmia.

La nostra previsió per al 2022 apunta a un escenari més estable de creixement dels preus, amb una taxa anual propera al 2,0%. Més enllà de les darreres xifres publicades sobre l'IPC, existeix un debat actualment sobre si, efectivament, increment de l'IPC és permanent o transitori. Les principals institucions internacionals apunten a un creixement transitori però altres investigadors argumenten que l'impacte podria ser més persistent de l'esperat, tenint en compte els problemes de subministrament de matèries primeres, la dependència energètica de gas de la UE, la pressió de la demanda derivada de la recuperació econòmica i la continuïtat d'una política monetària expansiva.

Les previsions per al 2021 apunten a una inflació del 2,7%

Es preveu que el repunt inflacionista es mantingui fins a principis del 2022

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2016=100)	108,1	set. 21	0,7%	3,7%	2,8%
Índex de preus industrials (índex 2015=100)	115,3	set. 21	2,0%	13,8%	12,9%
Inflació subjacent (índex 2016=100)	104,8	set. 21	0,2%	0,8%	0,1%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Cambra de Comerç
de Barcelona

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Octubre del 2021

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez

Jaume Martí

Data de tancament: 26 d'octubre del 2021